Rapport

Keuze verloskundige

Datum : September 2024
Afdeling : Geboortezorg

Patiëntenfederatie Nederland
samen de zorg beter maken

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Interpreteren van de resultaten	1
1.2	Opzet vragenlijst	1
2.	Profiel deelnemers	2
2.1	Algemene achtergrond	2
2.2	Zwangerschap specifieke achtergrond	3
3.	Resultaten	4
3.1	Zoeken naar informatie	4
3.2	Ontbrekende informatie	5
3.3	Keuze verloskundigenpraktijk	6
3.4	Van belang bij keuze verloskundigenpraktijk	9
3.5	Aantal verloskundigen	11
3.6	Diensten verloskundigenpraktijk	13
3.7	Tevredenheid verloskundigenpraktijk	17
4.	Conclusies	18
5.	Aanbevelingen	19

1. Inleiding

Als je zwanger bent of wil worden heb je de keuze tussen verschillende verloskundigen en verloskundigenpraktijken. Hoe maak je daar een goede keuze in? Wat vinden (aanstaande) zwangeren belangrijk bij het maken van deze keuze? Welke informatie hadden zij tot hun beschikking en waar hadden ze graag meer over willen weten voor het maken van hun keuze?

Om hier inzicht in te krijgen is onderzoek gedaan binnen het Cliëntenpanel Geboortezorg van Patiëntenfederatie Nederland. Het onderzoek heeft opengestaan van oktober 2022 tot augustus 2023. Panelleden konden de link naar de vragenlijst ook delen met hun kennissen. De link is ook gedeeld op social media door patiëntenorganisaties in de geboortezorg en verloskundigen. Uiteindelijk hebben 707 deelnemers meegedaan aan het onderzoek.

Met de resultaten van dit onderzoek kunnen we (aanstaande) zwangeren ondersteunen bij het maken van een keuze voor een verloskundige(npraktijk). De uitkomsten kunnen dienen als input of leidraad voor bijvoorbeeld richtlijnen, thuisarts.nl-teksten, keuzehulpen, keuzekaarten en gespreksthema's in de spreekkamer.

Interpreteren van de resultaten

Het Cliëntenpanel Geboortezorg van de Patiëntenfederatie is niet volledig representatief, want de deelnemers zijn vaker hoog opgeleid. Daarnaast bestaat het Cliëntenpanel Geboortezorg uit (partners van) vrouwen die zwanger willen worden, zwanger zijn of in de afgelopen 5 jaar zwanger zijn geweest. Het aantal mensen per subgroep kan sterk verschillen, zo zijn partners ondervertegenwoordigd en zitten er relatief veel mensen in het panel die zwanger zijn geweest.

1.2 Opzet vragenlijst

In de vragenlijst 'Keuze verloskundige' komen de volgende hoofdonderwerpen aan bod:

- De manieren waarop deelnemers naar informatie hebben gezocht bij het kiezen van een verloskundigenpraktijk.
- Welke informatie ze misten bij het maken van hun keuze.
- In hoeverre deelnemers een goede verloskundigenpraktijk konden vinden en of hun partner betrokken was bij die keuze. Uit hoeveel praktijken zij konden kiezen en of ze meer keuze hadden willen hebben.
- Wat belangrijke punten zijn bij het maken van de keuze voor een verloskundigenpraktijk.
- Door hoeveel verloskundigen deelnemers werden begeleid.
- Welke diensten hun verloskundigenpraktijk aanbood, van welke diensten ze gebruik hebben gemaakt en welke diensten ze nog gemist hebben.
- De tevredenheid over de verloskundigenpraktijk.

Niet elke vraag is op iedere deelnemer van toepassing. En niet alle vragen zijn verplicht gesteld. Hierdoor kan het aantal deelnemers dat een vraag heeft ingevuld variëren. Ook tellen percentages soms op tot meer dan 100%. Dit kan komen door afronding, of omdat mensen meer dan één antwoord konden geven op bepaalde vragen.

2. Profiel deelnemers

Uiteindelijk hebben 707 deelnemers de vragenlijst ingevuld. Hiervan geven 682 mensen aan in de afgelopen 3 jaar bij een verloskundige(npraktijk) te zijn geweest of hiernaar op zoek te zijn. Zij vormen de doelgroep van dit onderzoek.

2.1 Algemene achtergrond

Het profiel van de deelnemers is als volgt samen te vatten:

- De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is 33 jaar en de meeste deelnemers zijn jonger dan 35 jaar (72%) (figuur 1).

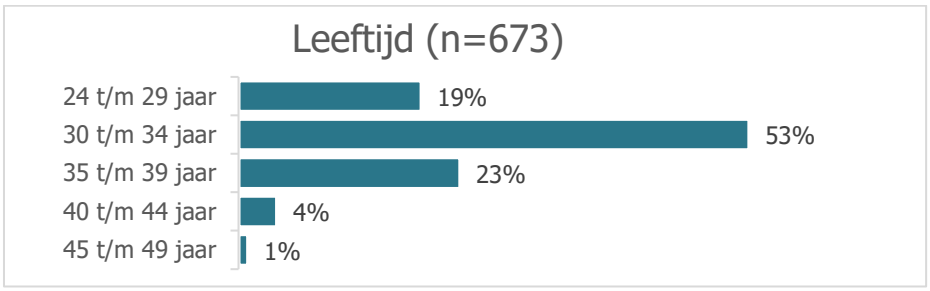

Figuur 1

Van de deelnemers is 18% middelbaar opgeleid en 81% hoger opgeleid (figuur 2).

- Lager onderwijs: deelnemers zonder afgerond onderwijs, lagere school, lager beroepsonderwijs en voorbereidend of kort middelbaar beroepsonderwijs.
- Middelbaar onderwijs: deelnemers met middelbaar algemeen onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet algemeen onderwijs.
- Hoger onderwijs: deelnemers met hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs.

- De deelnemers komen vooral uit Noord-Brabant (21%), Zuid-Holland (18%) en Gelderland (14%) (figuur 3).

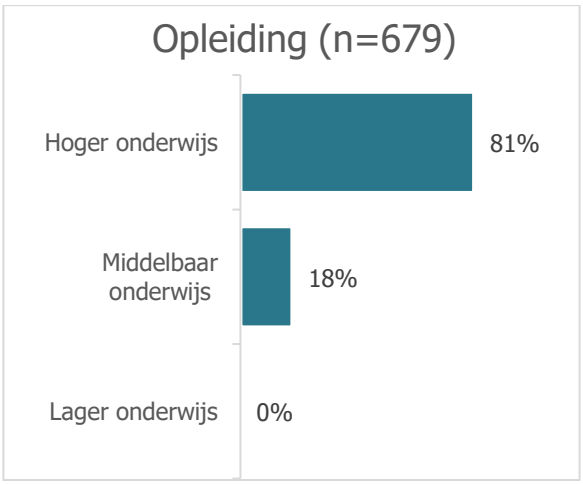

Figuur 2

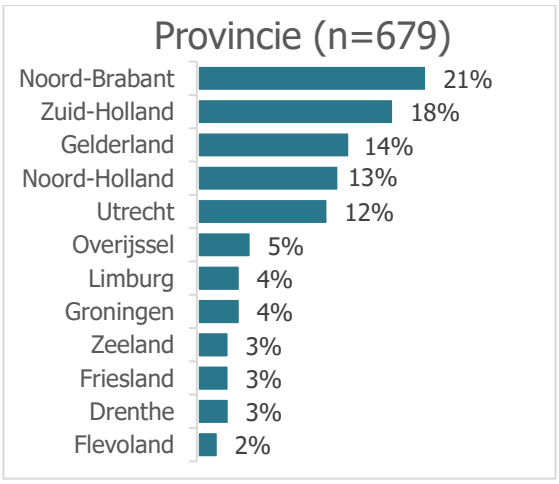

Figuur 3

2.2 Zwangerschap specifieke achtergrond

- 1% van de deelnemers is op zoek naar een verloskundigenpraktijk, 34% zit bij een verloskundigenpraktijk en 65% zat in de afgelopen 3 jaar bij een verloskundigenpraktijk (figuur 4).

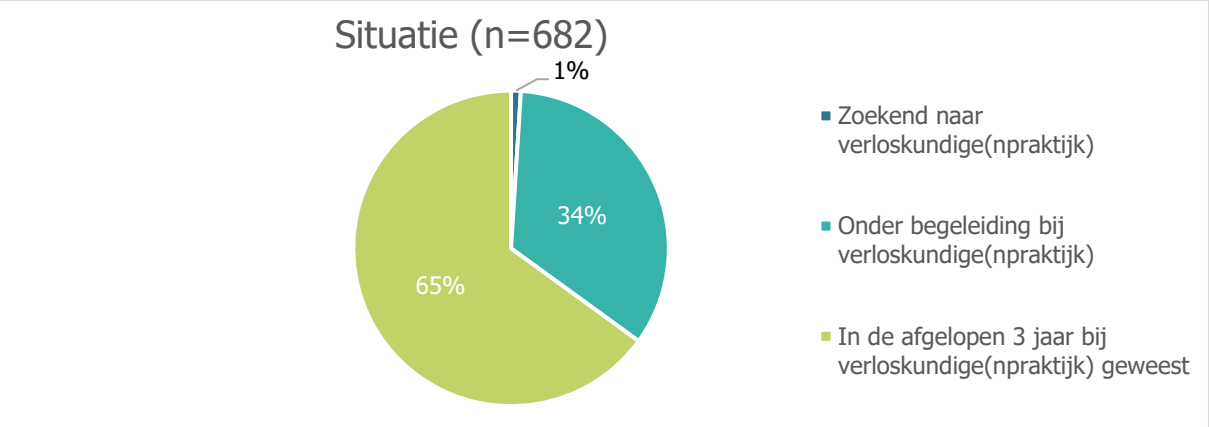

Figuur 4

- 99% van de deelnemers was op zoek naar, of bij een verloskundigenpraktijk vanwege een zwangerschap, 1% vanwege een zwangerschapswens.
- De verdeling van het aantal weken onder begeleiding is weergegeven in figuur 5.

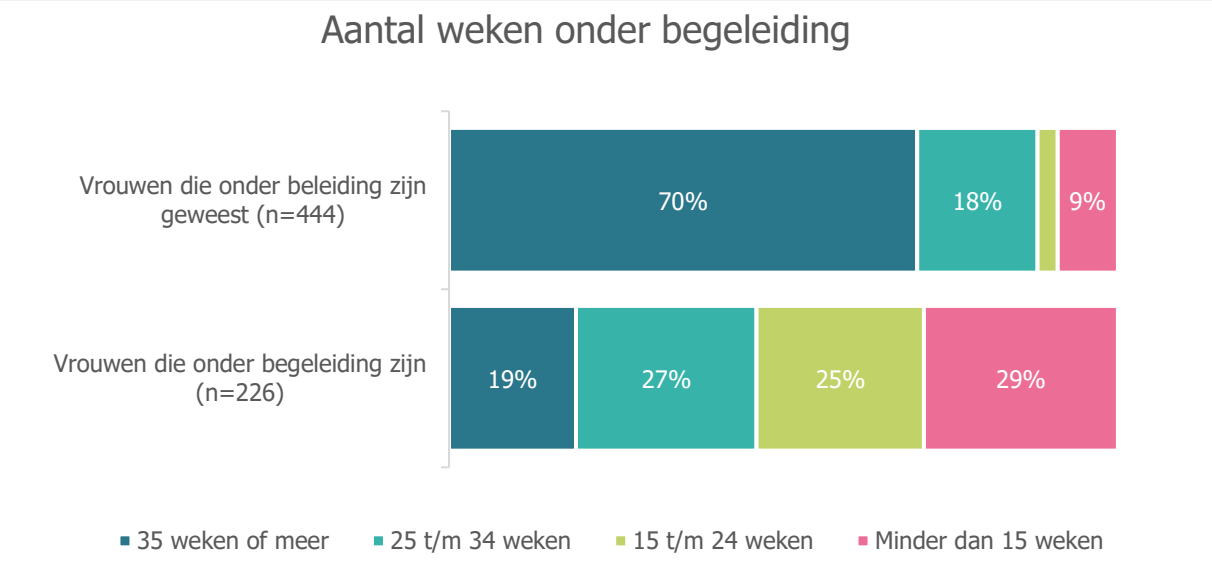

Figuur 5

3. Resultaten

3.1 Zoeken naar informatie

Aan de deelnemers van dit onderzoek is gevraagd of zij naar informatie hebben gezocht bij het kiezen van een verloskundige(npraktijk). 77% heeft dat gedaan, 23% niet. Aan deelnemers die informatie hebben gezocht is gevraagd op welke manier(en) zij dat gedaan hebben. Daaruit blijkt dat de meeste deelnemers zoeken via een zoekmachine (74%), via de website van de praktijk zelf (67%) of via familie, vrienden of kennissen (41%) (figuur 6). Via social media zoekt 22% naar informatie; hier worden met name Instagram en Facebook genoemd. De speciale websites die er zijn voor informatie over zwanger zijn, worden nauwelijks gebruikt om een verloskundigenpraktijk te vinden. In de categorie anders benoemen mensen bijvoorbeeld dat ze zochten naar informatie uit een boek, via de website van de zorgverzekeraar of van de website vrijegeboorte.nl.

Figuur 6. Meerdere antwoorden mogelijk.

3.2 Ontbrekende informatie

Aan de deelnemers die bij een verloskundigenpraktijk zijn, of zijn geweest, is gevraagd of zij informatie hebben gemist bij het maken van hun keuze. 86% heeft geen informatie gemist, 14% wel. De deelnemers die informatie hebben gemist geven aan dat ze meer informatie wilden hebben over de visie en kwaliteit van een verloskundigenpraktijk. Maar ook algemene zaken zoals de werkwijze, wat je in praktische zin kan verwachten van een verloskundigenpraktijk en dat je überhaupt keuze hebt, is niet voor iedereen duidelijk.

Miste je nog informatie voor het maken van je keuze? Antwoord: Ja (n=97)

- "Meer dan wat reviews en informatie op de site van de praktijk is niet echt beschikbaar."
- "Ik heb een shared care traject met het ziekenhuis. Ik vond het eerst onduidelijk waar ik wat kon verwachten en wanneer ik mij mocht inschrijven bij een verloskundigenpraktijk."
- "Vond dat veel te veel websites onvoldoende informatie gaf over hoe zij het geboorte proces zien. Inzet is vaak meer informatief (beschreven alsof het een feit is) i.p.v. op waardes gericht. (…)".
- "Het was voor mij niet duidelijk dat je verloskundigenpraktijken kunt vergelijken etc. Het zou fijn zijn als die transparanter is."
- "Informatie over hoe vaak je een afspraak hebt, de inhoud van de afspraak, wat gebeurt er tijdens een afspraak."
- "Ergens vond ik het wel opvallend dat er op de website weinig beschreven stond over hun persoonlijke missie/visie aangaande geboortezorg. Iedere zwangere/ zwangerschap/ geboortepartner is verschillend, maar ik had dat persoonlijk op prijs gesteld."
- "Algemene info over de mogelijkheden en afwegingen in je keuze voor een verloskundige."
- "Informatie over de kwaliteit van zorg."
- "Informatie over standpunt omtrent standaard protocollen of ruimte voor een meer natuurlijke zwangerschap/bevalling."
- "Hoe de controles er in praktische zin uit zouden zien. Hoeveel tijd is er voor je, wanneer en hoe ziet een begeleidingstraject eruit."
- "Ging al sinds de 1e zwangerschap (6 jaar geleden) naar de eerste beste verloskundigenpraktijk. Wist toen niet dat ik keuze had."
- "Uitgebreidere informatie over de insteek van de verloskundigenpraktijk. Wat vinden ze belangrijk en waar streven ze naar."
- "Objectieve informatie buiten de verloskundige om. Ik ken alleen de websites van de verloskundige zelf."
- "De mate waarin werkelijk mijn wensen zouden worden gevolgd. De mate waarin een praktijk werkelijk holistisch kijkt."
- "Uit welk gebied zij patiënten aannemen. Stond niet bij iedereen op de website."
- "Ik heb destijds niets opgezocht gezien er maar 2 aanbieders in de omgeving zijn waarvan ik 1 sowieso niet wilde. Achteraf had ik toch meer info opgezocht over de kwaliteit van zorg en kunde van de verloskundigen."
- "Had voor mijn eerste zwangerschap wat meer bewust informatie willen hebben over het verschil tussen een caseloadpraktijk en een groepspraktijk."
- "Ik had niet het idee dat er keuze was. Er was er 1 in de buurt."
- "Wist niet dat ze de enige waren die centering aanboden. Kwam ik later pas achter. Daarom dubbel zo blij met mijn keuze."
- "Ik wist absoluut niet waar ik naar moest kijken of op letten, dat je ook vooraf een kennismakingsgesprek kon hebben of dat er überhaupt verschillen tussen praktijken waren."

3.3 Keuze verloskundigenpraktijk

Aan deelnemers is gevraagd in hoeverre zij uiteindelijk goed een geschikte verloskundigenpraktijk konden vinden. Voor de meeste deelnemers (81%) kostte dat geen of nauwelijks moeite (figuur 7), 14% had er redelijk moeite mee en 4% van de deelnemers had daar veel moeite mee.

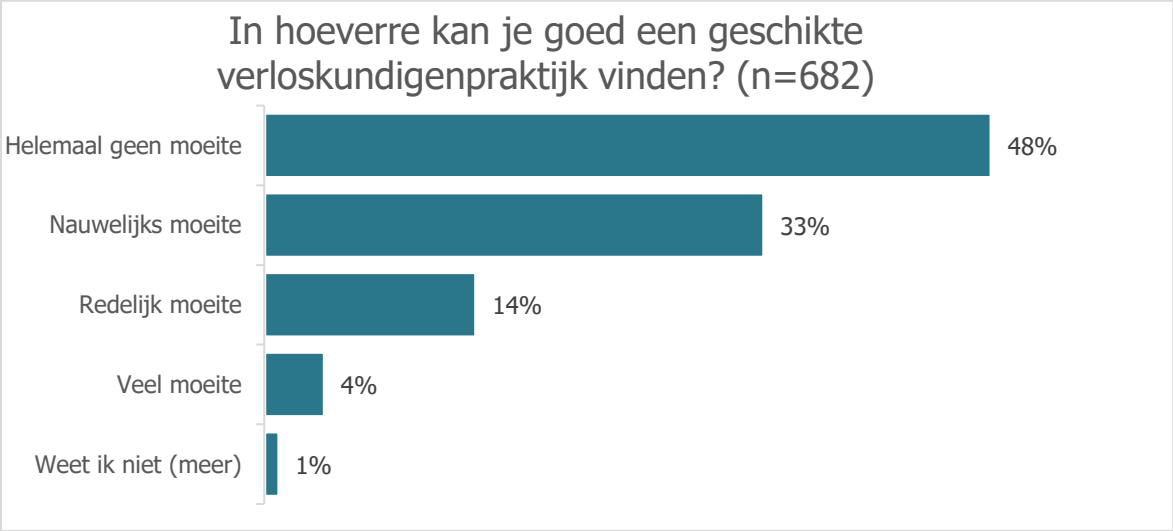

Figuur 7

Deelnemers konden hun antwoord nader toelichten. Daarbij geven ze aan dat er maar één keuze in hun woonplaats of in de buurt was. Voor sommigen maakte dat de keuze makkelijker, en voor anderen juist niet. Ook hadden sommigen een specifieke wens, maar konden geen beschikbare praktijk vinden die bij hun wensen aansloot.

In hoeverre kan je goed een geschikte verloskundigenpraktijk vinden? Toelichting.

- "Er was maar 1 praktijk."
- "Ik was eigenlijk op zoek naar zelfstandige (caseload) verloskundigen in omgeving X, maar die schijnen er bijna niet te zijn."
- "Er is niet veel keuze in plaats X. Weinig aanbod 1 grote organisatie."
- "In de buurt zit maar 1 praktijk zover ik weet."
- "Ik wilde eigenlijk een caseload verloskundige, maar die waren beide op vakantie/niet meer beschikbaar."
- "In mijn stad is er maar 1 praktijk maar daar wilde ik niet naartoe. Het was dus een zoektocht naar een fijne praktijk die wel een bevalling in ons ziekenhuis wilde begeleiden."
- "Had graag wel wat meer keus gehad in plaats X."
- "De opties in mijn regio zijn beperkt, dit kwam het meest in de buurt bij mijn wensen."
- "Bij ons in het dorp maar 1 keuzemogelijkheid, daar ben ik gewoon voor gegaan."
- "Ik was op zoek naar een VK die een VBAC/HBAC zou willen begeleiden. Degene in mijn regio die dat doen, zaten veelal al vol."
- "Ik zocht een kleine praktijk waarbij ik een goed gevoel kreeg bij de gezichten en de omschrijving. Ik vond vooral veel grote praktijken maar dat vond ik niks omdat ik graag thuis wilde bevallen en dan een bekend gezicht daarbij wilde."
- "Ik was op zoek naar een meer holistische zelfstandige verloskundige. Dit helaas niet kunnen vinden in de regio."

In ongeveer de helft van de gevallen is de partner betrokken bij de keuze voor een verloskundige (figuur 8).

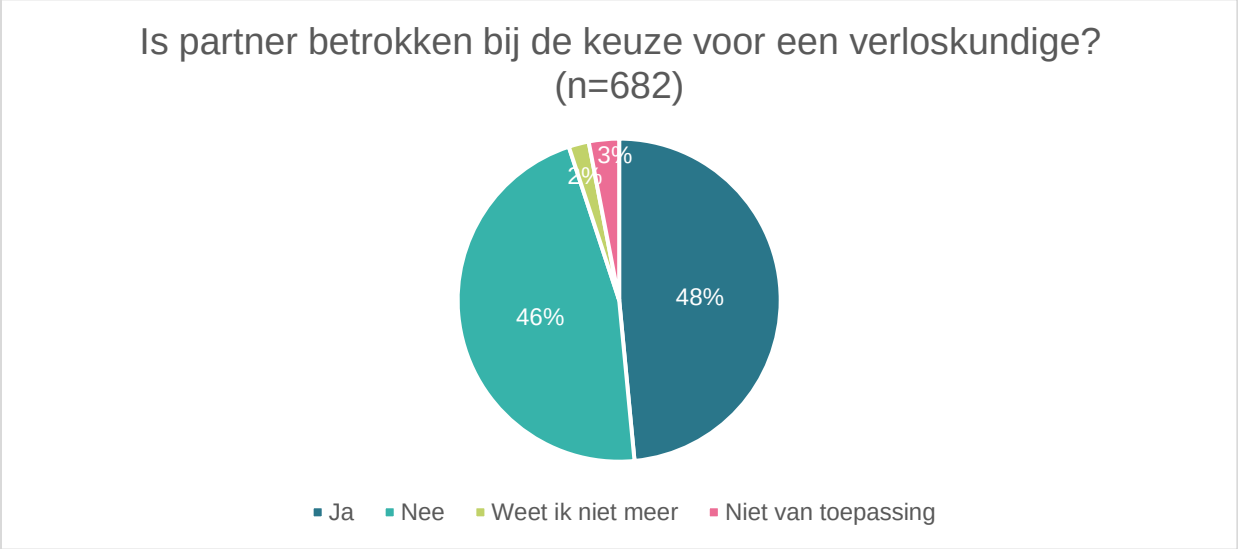

Figuur 8

Aan de deelnemers is gevraagd of zij konden kiezen uit meerdere verloskundigenpraktijken. 24% had veel keus, 57% had een paar praktijken om uit te kiezen en 15% had niks te kiezen (figuur 9). Ook is er gevraagd of mensen meer keuze hadden willen hebben (figuur 10).

- Van de mensen die konden kiezen uit veel praktijken had 12% meer keuze willen hebben.
- Van de mensen die uit een paar praktijken konden kiezen had 34% meer keuze willen hebben.
- Van de mensen die helemaal niet konden kiezen had 63% meer keuze willen hebben.

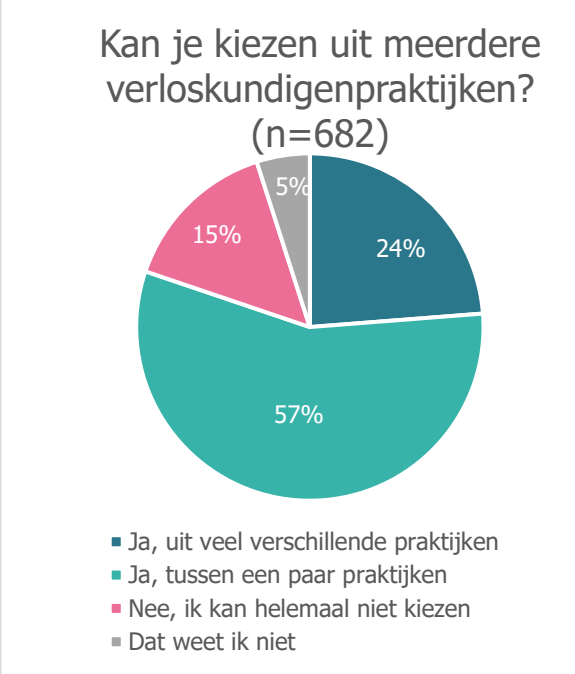

Figuur 9

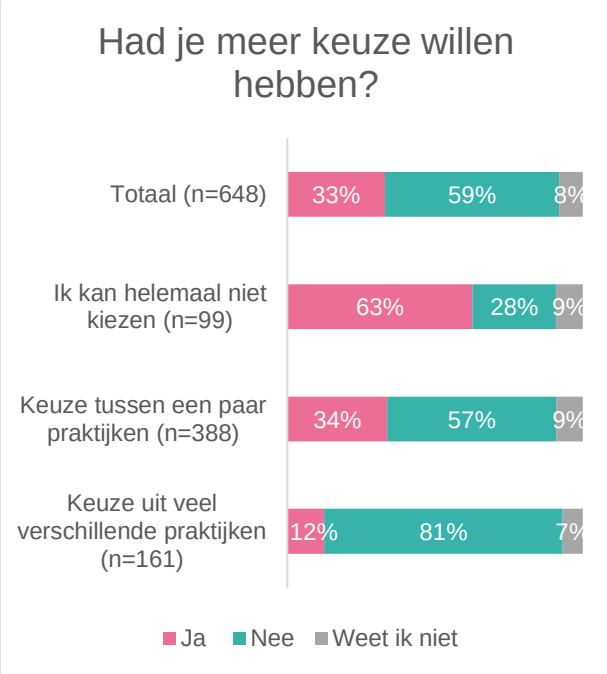

Figuur 10

Deelnemers konden hun antwoord nader toelichten, waarbij ze beschrijven waarom ze genoeg of te weinig keuze hadden. Daaruit komt naar voren dat de vraag naar caseload verloskundigen/praktijken groter is dan het aanbod.

Wil je meer keuze hebben in verloskundigenpraktijken? Toelichting.

- "De keuze die gemaakt is voelde goed, dus meer keuze was niet nodig."
- "Ik ben tevreden waar ik zit. Maar de keuze is zeker niet reuze voor case load verloskundigen. En als zij geen plek had gehad, had ik waarschijnlijk voor een reguliere praktijk moeten kiezen."
- "Het is toch wel fijn om in ieder geval een keuze te hebben. Ik zie het niet zitten om hoogzwanger naar het centrum van X te moeten rijden qua parkeermogelijkheden e.d."
- "Meer keuze maakt het ook moeilijker kiezen."
- "Alle case load verloskundigen zaten al vol, die had ik liever willen hebben."
- "Ik heb nu uiteindelijk een verloskundige praktijk buiten mijn regio gevonden. In de regio zijn er een aantal, maar die passen allemaal niet bij mij visie."
- "Ik had vooral meer willen kiezen uit caseload verloskundigen. Die zijn erg schaars en hebben beperkt ruimte."
- "Wat zou het goed zijn als meer praktijken open staan voor zorgvragen buiten de richtlijn. Een caseload verloskundige heeft niet altijd plek, dat kan het lastiger maken."
- "Vooral meer verschil in visie. Ik zocht een meer holistische verloskundige."
- "Het is wel fijn om meerdere opties te kunnen vergelijken."
- "Wanneer je keuzes hebt ga je bewuster het zwangerschapsproces in. Dan ga je jezelf verdiepen in wat je belangrijk vindt tijdens je zwangerschap en dan stem je hier de praktijk op af. Nu heb ik me gewoon laten leiden door de visie van deze ene praktijk."

3.4 Van belang bij keuze verloskundigenpraktijk

Aan de deelnemers is gevraagd of zij kunnen aangeven welke punten ze belangrijk vinden bij een keuze voor een verloskundigenpraktijk. Het betreft de gewogen scores per onderwerp. Deze score komt als volgt tot stand:
-het voor hen meest belangrijke onderwerp zetten mensen op nummer 1, dit telt 100% mee;
-het onderwerp op nummer 2, telt voor 1/2 mee;
-het onderwerp op de derde plek telt voor 1/3 mee;
-het onderwerp op de vierde plek telt voor 1/4 mee;
-het onderwerp op de vijfde plek telt voor 1/5 mee.
Hoe meer mensen een onderwerp op 1 zetten, hoe hoger de score van dat onderwerp. Daarnaast maakt het ook uit hoeveel mensen het aspect belangrijk vinden en dus opnemen in een van de vijf plaatsen. De uiteindelijke score wordt dus beïnvloed door een combinatie van hoge aantallen en een hoge ranking.

Het onderwerp 'een goede klik met de verloskundige(n)' zetten 219 mensen op de eerste plaats, 122 mensen op de tweede plaats, 95 mensen op de derde plaats, 53 mensen op de vierde plaats en 29 mensen op de vijfde plaats.
De wegingsscore is dan: (219*1)+(122*0,5)+(95*(1/3))+(53*0,25)+(29*0,2)=331

De top drie onderwerpen die mensen het meest belangrijk vinden, zijn (figuur 11):

1. Een goede klik met de verloskundige(n)
2. De manier waarop de praktijk aankijkt tegen zwangerschap en geboorte
3. Dat de praktijk openstaat voor zorgvragen buiten de richtlijn in de geboortezorg

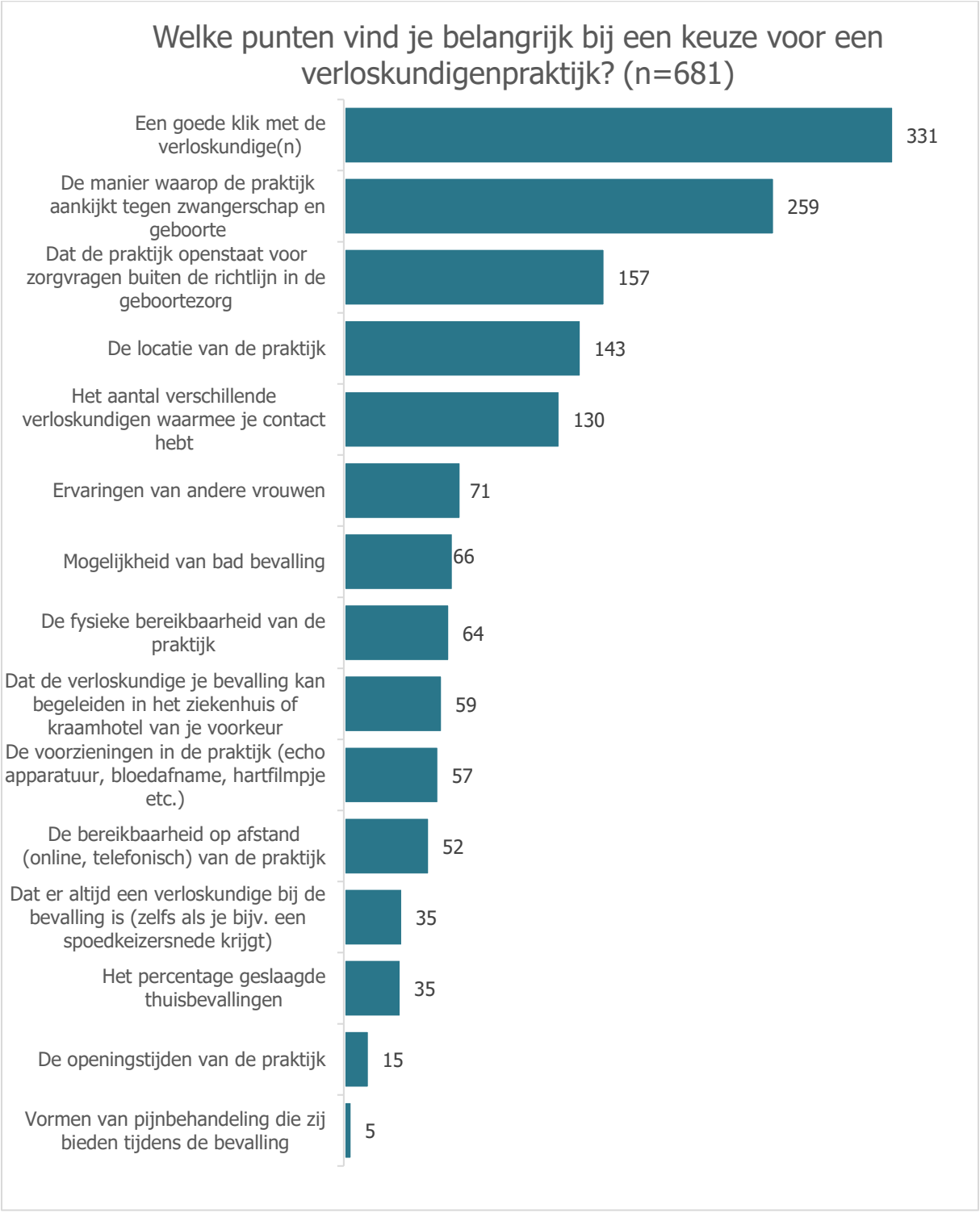

Figuur 11. Gewogen gemiddelde.

3.5 Aantal verloskundigen

Deelnemers die al bij een verloskundige(npraktijk) zijn, of de afgelopen 3 jaar zijn geweest, is gevraagd door hoeveel verloskundigen zij zijn begeleid. De helft van de deelnemers is door 4 tot 6 verloskundigen begeleid, en een kwart is door 3 verloskundigen begeleid (figuur 12). Ook is er gevraagd hoe tevreden deelnemers waren over het aantal verloskundigen waardoor zij werden begeleid (figuur 13).

- Van de mensen die door 3 verloskundigen werden begeleid vindt 21% dit te veel.
- Van de mensen die door 4 of meer verloskundigen werden begeleid vindt 55% dit te veel.
- 9 op de 10 mensen die door 2 verloskundigen wordt begeleid vindt dit precies goed. Dit percentage loopt op tot 99% wanneer er 1 verloskundige betrokken is.

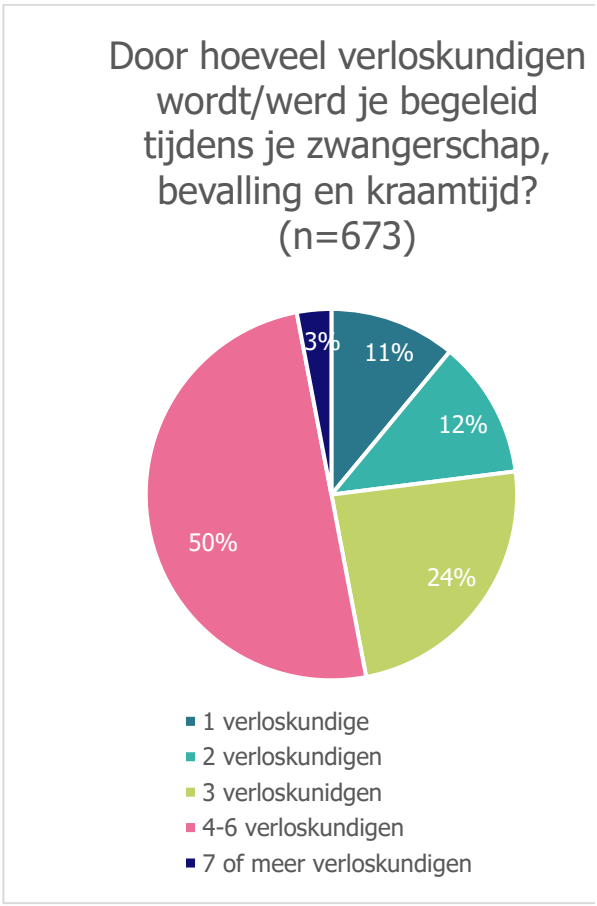

Figuur 12

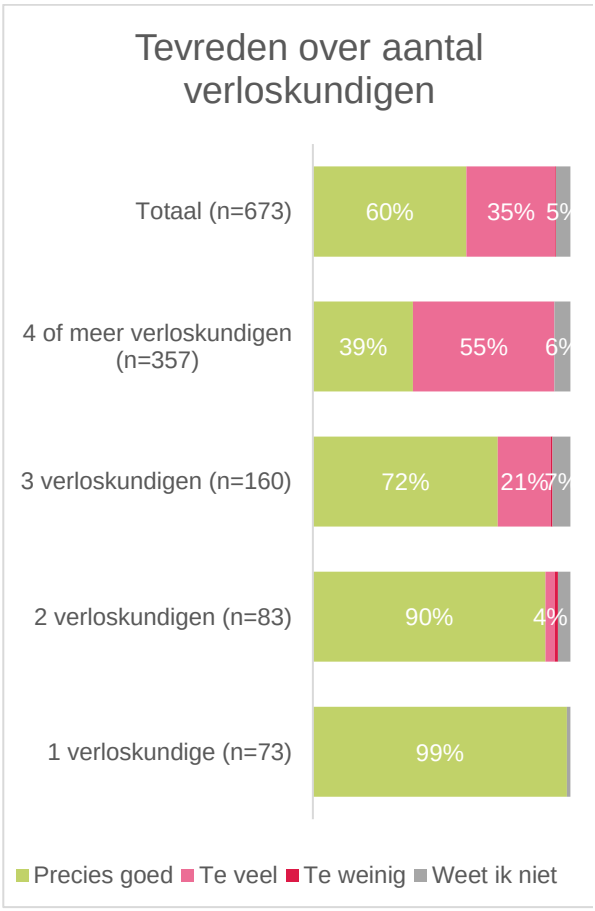

Figuur 13

Deelnemers konden hier ook een toelichting bij geven. Daaruit blijkt dat sommigen liever een beperkt aantal verloskundigen hebben, terwijl anderen het geen probleem vinden dat er meerderen zijn.

Ben/was je tevreden over dit aantal? Toelichting.

- "Het zijn er veel, maar ik snap ook dat 1 iemand niet fulltime beschikbaar kan zijn voor meldingen."
- "De praktijk had 4 verloskundigen, wat op zich prima was. Wel met de ene een betere klik dan met de ander. Dat vond ik toch wel spannend voor de bevalling (wie zou dienst hebben tijdens de bevalling?)."
- "Ik zou één vast gezicht prettiger vinden, twee max i.v.m. vakantie of vrije dagen natuurlijk."
- "Doordat het er vrij veel zijn leer ik ze niet allemaal even goed kennen. Geen ramp maar minder was wel fijner geweest."
- "Ik heb alle verloskundigen uit de praktijk gezien en daardoor ook geen verrassingen bij de bevalling."
- "Het allerliefste zou ik er gewoon eentje hebben waardoor het persoonlijker kan, iemand je echt een beetje leert kennen etc."
- "Het is fijn om meerdere meningen te horen, maar ook niet te veel. Je leert iedereen kennen."
- "Ik was heel erg verbaasd dat je zoveel verschillende professionals tegenover je krijgt waarbij zo vaak mogelijk dezelfde persoon ingepland wordt, maar zodra de bevalling er is er opeens heel iemand anders voor je kan staan. Dan is de hele behoefte aan een goede klik en zaken vooraf doorspreken bijna nutteloos (zeker als je medisch wordt en bij gynaecoloog loopt)."
- "Ik vind het prima, ik vind het belangrijk de meesten een keer gezien te hebben voordat de bevalling begint."
- "Ze zijn allemaal even vriendelijk en goed op de hoogte van mijn dossier, dus geen enkel probleem dat het er meerdere zijn."
- "Ik was liever begeleid door maximaal 2 verloskundigen."
- "Ik vind het soms wat veel. Vooral omdat iedereen anders denkt en je soms met een verloskundige maar 1 keer gesproken hebt."
- "Ik vond het geen probleem dat er meerderen waren."
- "Hoe minder hoe beter."
- "Hoe meer verloskundigen hoe meer eigen ideeën ook al werken ze samen in één praktijk. De zorg is dan ook afhankelijk van degene die je treft en diegene heb je misschien tijdens de zwangerschap weinig gezien en begeleidt dan wel je bevalling. Dit vind ik minder prettig."
- "Het zwanger zijn, bevallen en de checks die daarbij horen kunnen heel intiem zijn. Door de verschillende gezichten was het lastig een band van vertrouwen op te bouwen."
- "1 zou ik riskant vinden voor het geval zij zou uitvallen door ziekte, vakantie of een calamiteit. 2 vind ik persoonlijk fijner, omdat ze zo elkaar kunnen bijstaan."

3.6 Diensten verloskundigenpraktijk

Deelnemers konden aangeven welke diensten hun verloskundigenpraktijk aanbiedt. In veel gevallen is het mogelijk om fysiek of telefonisch een afspraak te maken (68%), je fysiek, telefonisch (56%) of online (50%) aan te melden, en doordeweeks in de avond op spreekuur te komen (49%)(figuur 14). Er waren maar weinig deelnemers die gebruik konden maken van een digitaal spreekuur via videobellen (3%) of een spreekuur op zondag (2%).

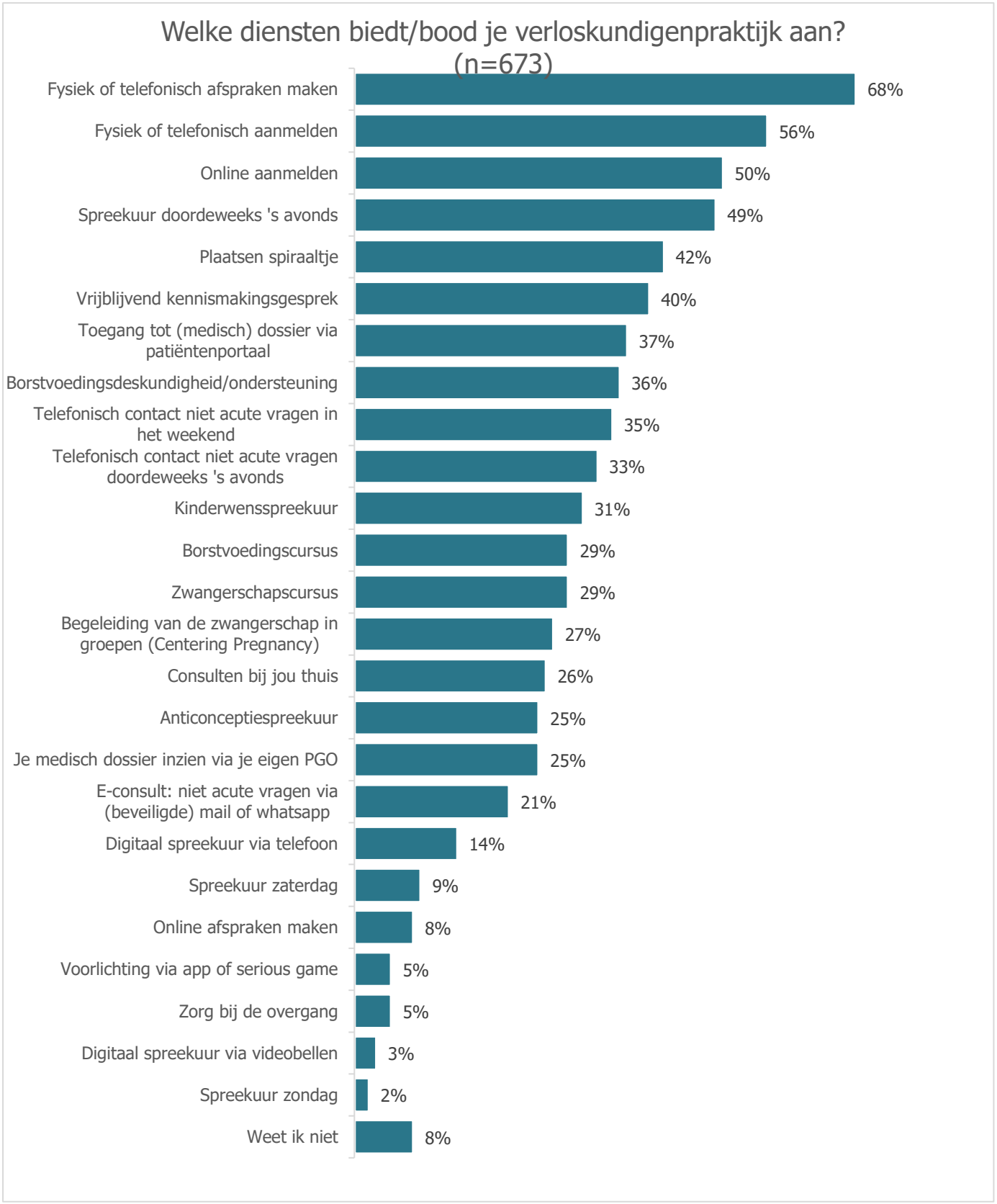

Figuur 14. Meerdere antwoorden mogelijk.

Aan de deelnemers is per dienst gevraagd, of zij daar gebruik van hebben gemaakt, of dat ze dit nog gaan doen. Meer dan driekwart van de deelnemers maakte fysiek of telefonisch afspraken (95%), meldde zich fysiek, telefonisch (77%) of online (83%) aan, had toegang tot hun dossier via een patiëntportaal (88%) of PGO (80%) en maakte gebruik van e-consulten voor niet acute vragen (82%)(figuur 15). Onderdelen uit figuur 14 die 5% of minder scoorden zijn niet genoemd in deze grafiek. Er wordt door deelnemers weinig gebruik gemaakt van het kinderwensspreekuur (8%) en het anticonceptiespreekuur (15%).

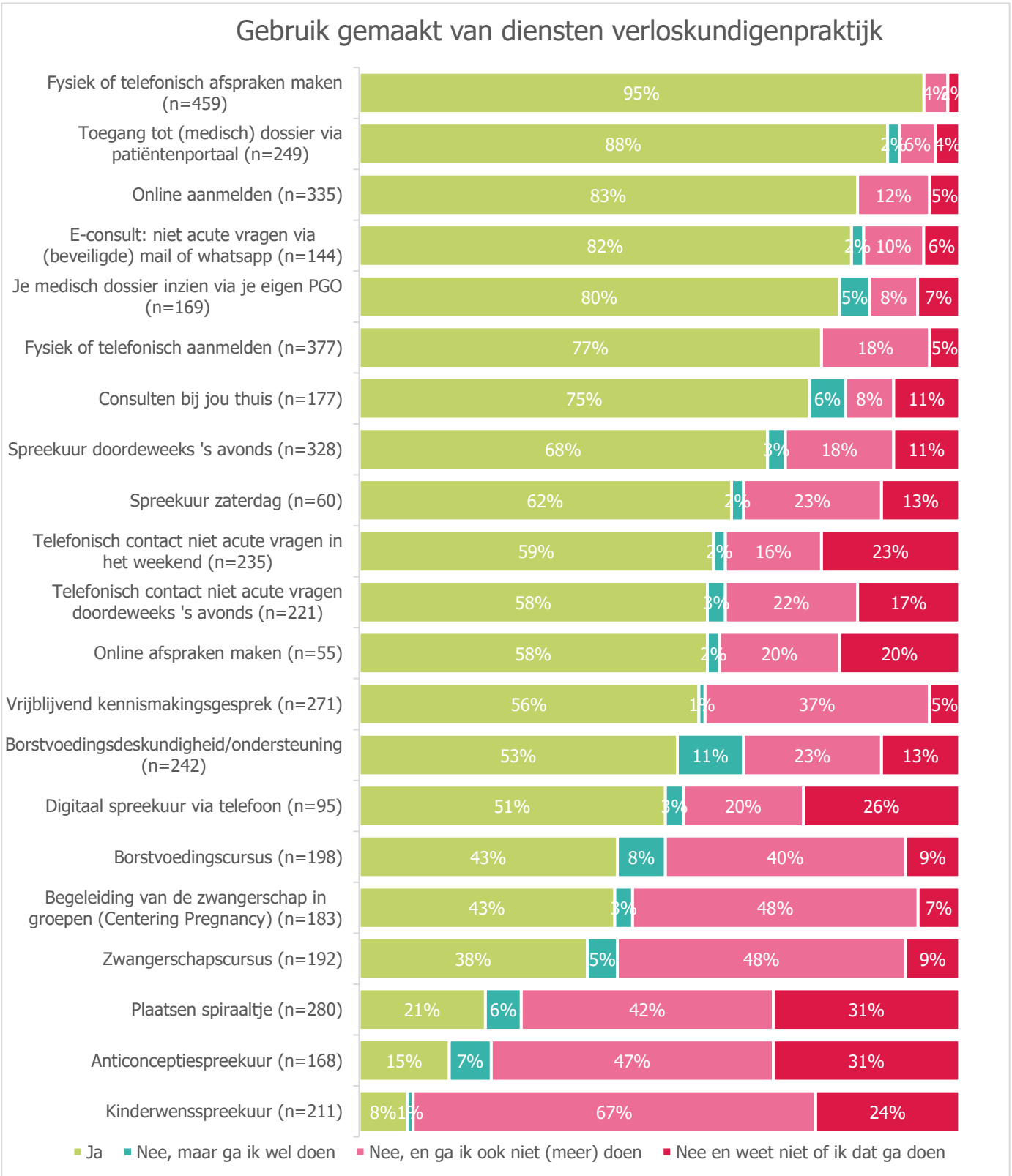

Figuur 15

Ook is er gevraagd of er diensten waren die niet werden aangeboden, maar waar iemand wel graag gebruik van had willen maken (figuur 16). Het antwoord van de deelnemers was zeer divers, met verschillende diensten waar ze graag nog gebruik van hadden willen maken. Denk hierbij aan een spreekuur op zaterdag (28%) en zondag (15%), een e-consult (25%), of borstvoedingsdeskundigheid (25%). Meer dan 1 op de 3 deelnemers wist geen andere dienst waar ze nog behoefte aan hadden gehad (36%).

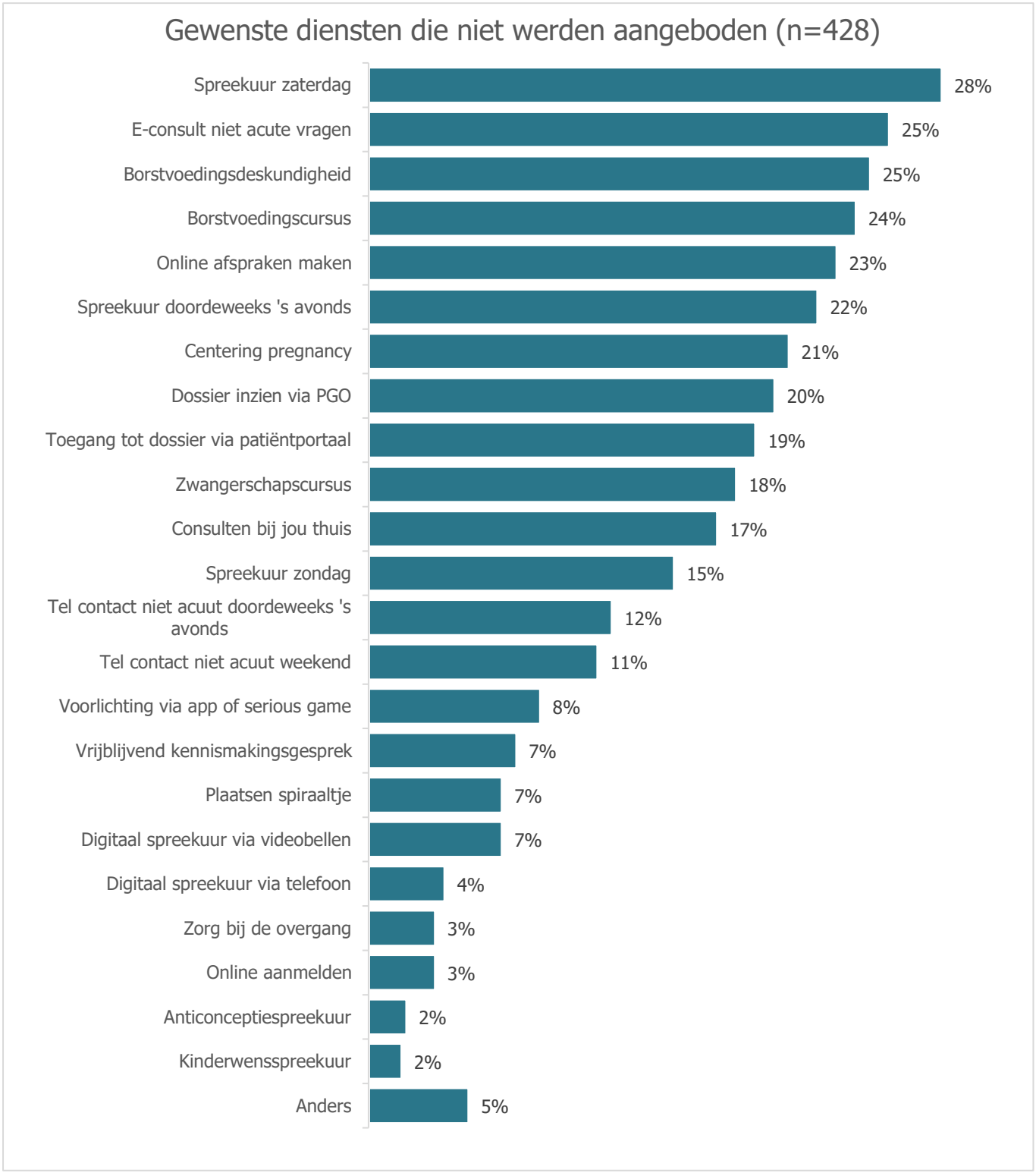

Figuur 16. Meerdere antwoorden mogelijk.

3.7 Tevredenheid verloskundigenpraktijk

Bijna alle deelnemers zijn (zeer) tevreden over hun verloskundigenpraktijk (96%). 4% van de deelnemers is (zeer) ontevreden over hun verloskundigenpraktijk (figuur 17).

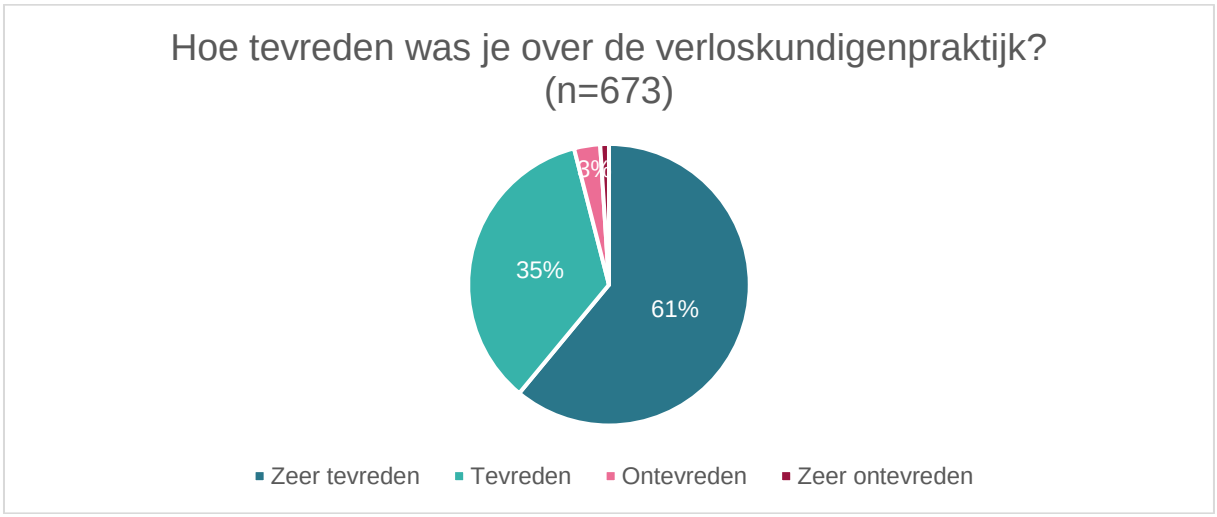

Figuur 17

4. Conclusies

Informatie
In totaal hebben 707 deelnemers deelgenomen aan dit onderzoek. Hiervan geven 682 mensen aan op dat moment of in de afgelopen 3 jaar bij een verloskundige(npraktijk) te zijn geweest of hiernaar op zoek te zijn. Zij vormen de doelgroep van het onderzoek.

77% van de deelnemers heeft naar informatie gezocht bij het kiezen van een verloskundigenpraktijk, 23% deed dat niet. Er wordt met name gezocht via een zoekmachine (74%), via de website van de praktijk zelf (67%) of via familie, vrienden of kennissen (41%). 86% heeft geen informatie gemist bij het kiezen van een verloskundigenpraktijk, 14% wel. Gemiste informatie gaat met name over de visie en kwaliteit van een verloskundigenpraktijk, maar ook over algemene zaken zoals de werkwijze, en wat je in praktische zin kan verwachten van een verloskundigenpraktijk.

Keuze verloskundigenpraktijk
Voor de meeste deelnemers kostte het geen of nauwelijks moeite om een goed geschikte verloskundigenpraktijk te vinden (81%). Deelnemers geven bij de toelichting aan dat er soms maar één keuze in hun woonplaats of in de buurt was. Voor sommigen maakte dat de keuze makkelijker, en voor anderen juist niet. In ongeveer de helft van de gevallen is de partner betrokken bij de keuze voor een verloskundige.

De keuze uit verloskundigenpraktijken verschilt onder de deelnemers: 24% had veel keus, 57% had een paar praktijken om uit te kiezen en 15% had niks te kiezen. 33% had hier meer keuze in willen hebben. Hoe minder er viel te kiezen, hoe meer keuze deelnemers hierin hadden gewild. Bij de toelichting komt naar voren dat de vraag naar caseload verloskundigen/praktijken groter is dan het aanbod.

Deelnemers vinden een goede klik met de verloskundige(n) en de visie van de praktijk ten aanzien van zwangerschap en geboorte het meest belangrijk bij hun keuze voor een verloskundigenpraktijk.

Ervaring met verloskundige(npraktijk)
Bijna alle deelnemers zijn (zeer) tevreden over hun verloskundigenpraktijk (94%). Driekwart van de deelnemers wordt door 3 of meer verloskundigen begeleid. Van de mensen die door 4 of meer verloskundigen werden begeleidt vindt meer dan de helft dit te veel. Bijna iedereen is tevreden wanneer er sprake is van begeleiding door 1 of 2 verloskundigen.

Deelnemers konden aangeven welke diensten hun verloskundigenpraktijk aanbiedt of heeft aangeboden. In veel gevallen is het mogelijk om fysiek of telefonisch een afspraak te maken (68%), je fysiek, telefonisch (56%) of online (50%) aan te melden, en doordeweeks in de avond op spreekuur te komen (49%). Er waren maar weinig deelnemers die gebruik konden maken van een spreekuur op zaterdag (9%) of op zondag (2%) en het online maken van afspraken (8%), terwijl hier wel veel behoefte aan is.

5. Aanbevelingen

Uit dit onderzoek blijkt het voor veel zwangeren makkelijk is om een verloskundige praktijk te kiezen. Ook is men best tevreden over de informatie die er beschikbaar is om een keuze te maken. Toch zien we nog zeker kansen voor verbetering.

Informatie bij het kiezen van een verloskundigenpraktijk
Er zijn veel verschillende informatiebronnen zijn bij het kiezen van een verloskundigenpraktijk. Dit maakt het moeilijk om verloskundigenpraktijken één op één te vergelijken. Deze mogelijkheid is er wel via de keuzehulp op ZorgkaartNederland[1], maar uit dit onderzoek blijkt dat deze mogelijkheid nog maar weinig wordt gebruikt. Patiëntenfederatie Nederland zal deze keuzehulp meer onder de aandacht gaan brengen.

Deelnemers geven daarnaast aan informatie te missen over de kwaliteit van de geboden zorg. Er is in dit onderzoek niet gevraagd welke informatie over kwaliteit cliënten daarbij belangrijk en relevant vinden. Wij adviseren hier verder onderzoek naar te doen in samenwerking met de KNOV/verloskundigen en de cliëntenorganisaties. Daarnaast adviseren wij kwaliteitsinformatie snel beschikbaar en toegankelijk te maken voor cliënten. Maak het eenvoudig om, op voor cliënt belangrijke onderdelen, verschillende verloskundigenpraktijken te kunnen vergelijken, bijvoorbeeld binnen de bestaande keuzehulp.

Deelnemers missen ook informatie over algemene zaken zoals de werkwijze, en wat je in praktische zin kan verwachten van een verloskundigenpraktijk. Patiëntenfederatie Nederland vindt het belangrijk dat deze informatie op landelijk niveau beschikbaar komt. Zodat elke verloskundige hiernaar kan verwijzen, en ook de mogelijkheid heeft om aan te geven wanneer zij daar bewust van afwijken vanwege de in de praktijk gekozen visie.

Kiezen van een verloskundigenpraktijk
Voor 14% van de deelnemers kost het vinden van een verloskundigenpraktijk redelijk moeite en voor 4% veel moeite. Daarnaast had 15% van de deelnemers geen keuze in verloskundigenpraktijken, bijvoorbeeld omdat er maar één verloskundigenpraktijk in een bepaalde plaats of omgeving is. Ook voor deze cliënten is keuzevrijheid belangrijk. We adviseren verloskundigenpraktijken die werkzaam zijn in een omgeving waar weinig andere keuze is, open te staan voor de wensen en voorkeuren van cliënten. Om cliënten zo toch meer keuzevrijheid te geven, ook als de client een minder gangbare visie of zorgvraag heeft.

Het belangrijkste punt bij de keuze van een verloskundigenpraktijk vonden deelnemers de klik met de verloskundige. Het is dan ook belangrijk dat cliënten hier een inschatting van kunnen maken, bijvoorbeeld door middel van een vrijblijvend kennismakingsgesprek. Bij slechts 40% van de verloskundigenpraktijken werd deze service aangeboden. Aandacht voor de mogelijkheid van het vrijblijvende kennismakingsgesprek is belangrijk, want uit dit onderzoek blijkt dat lang niet iedereen hier gebruik van maakt. Naast het kennismakingsgesprek zijn er ook andere vormen te bedenken om laagdrempelig kennis te maken met de verloskundige(npraktijk) om te zien of er een klik is.

[1] https://keuzehulpen.zorgkaartnederland.nl/verloskunde/

De klik met de verloskundige hangt natuurlijk ook samen met de gewenste zorgvragen en de visie op bevalling. Uit de toelichtingen blijkt dat deze keuze-informatie soms ontbreekt. Wij adviseren verloskundigenpraktijken duidelijker te communiceren over hun visie op de eigen website en andere media. Maar ook wat deze visie betekent voor de praktische invulling tijdens de begeleiding van de zwangerschap en bevalling.

Het aantal verloskundigen zetten deelnemers in de top 5 van belangrijkste punten bij de keuze voor een verloskundigenpraktijk. Deelnemers zijn het meest tevreden als ze 1 verloskundige hadden. Vier of meer verloskundigen bleek voor veel mensen te veel. Er is duidelijk behoefte aan een kleinere groep van begeleiding. Wij adviseren verloskundigen te kijken naar de mogelijkheden de hoeveelheid verloskundigen af te stemmen op de behoefte van de cliënt en daar duidelijk over te communiceren, zodat de cliënt deze informatie kan meenemen in zijn keuze voor een verloskundigenpraktijk.

Tot slot zien we de ontwikkeling naar steeds meer digitale zorg en flexibelere openingstijden ook terug in de wensen van de deelnemers. Zo willen sommige deelnemers graag gebruik maken van een spreekuur op zaterdag en/of zondag, een e-consult, of online afspraken maken, maar worden deze diensten niet altijd aangeboden. Ondanks dat persoonlijke contact erg belangrijk is in de geboortezorg, adviseren we verloskundigen te kijken hoe deze mogelijkheden in te passen zijn in de huidige praktijk.